IX kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Finansów Publicznych**
(nr 424)
z dnia 21 czerwca 2023 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 424)

21 czerwca 2023 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Kosztowniaka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

1. Opinię Komisji Polityki Społecznej i Rodziny o:
a) części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka;
b) części budżetowej 31 – Praca;
c) części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne;
d) części budżetowej 63 – Rodzina;
e) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 15, 25, 27, 33, 34, 38, 39, 53, 58 i 66;
f) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
− 852 – Pomoc społeczna;
− 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej;
− 855 – Rodzina;
g) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;
h) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;
i) państwowych funduszach celowych:
− Funduszu Pracy,
− Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
− Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
j) części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych;
k) części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
l) państwowych funduszach celowych:
− Funduszu Emerytalno-Rentowym,
− Funduszu Prewencji i Rehabilitacji,
− Funduszu Administracyjnym;
m) części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
n) państwowych funduszach celowych;
− Funduszu Emerytur Pomostowych,
− Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
− Funduszu Solidarnościowym;
o) państwowej osobie prawnej – Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

2. Opinię Komisji Zdrowia o:
a). części budżetowej 46 – Zdrowie;
b) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 72;

c). części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 851 – Ochrona zdrowia;
d) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;
e) dotacjach podmiotowych;
f) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;
g) instytucji gospodarki budżetowej – Profilaktycznym Domu Zdrowia w Juracie;
h) państwowych funduszach celowych:
− Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych,
− Funduszu Medycznym,
− Funduszu Kompensacyjnym Szczepień Ochronnych;
i). państwowych osobach prawnych:
− Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji,
− Agencja Badań Medycznych;
j) części budżetowej 66 – Rzecznik Praw Pacjenta.

W posiedzeniu udział wzięli: **Sebastian Skuza** sekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Maciej Miłkowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia wraz ze współpracownikami, **Mikołaj Pawlak** rzecznik praw dziecka wraz ze współpracownikami, **Marcin Stolarczyk** pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Mirosław Miłoń** pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli, **Jacek Paziewski** zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wraz ze współpracownikami, **Tomasz Maruszewski** zastępca prezesa zarządu ds. finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wraz ze współpracownikami, **Paweł Jaroszek** członek Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz ze współpracownikami, **Jarosław Fiks** dyrektor generalny Biura Rzecznika Praw Pacjenta, **Andrzej Bida** dyrektor generalny Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz ze współpracownikami, **Maria Kałuska** dyrektor Departamentu Budżetu oraz **Andrzej Łosiewicz** dyrektor Biura Funduszu Solidarnościowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska, Monika Biała, Bogdan Wojów** oraz **Olga Olkowska** z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dzień dobry państwu. Witam bardzo serdecznie na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych w dniu dzisiejszym. Na początku pragnę bardzo gorąco przeprosić za spore opóźnienia, tak naprawdę godzinne. Niestety przedłużyła się nam Komisja, choć z porządku dziennego Komisji zdjęliśmy część na posiedzenie w dniu dwudziestego ósmego.

Szanowni państwo, przechodząc bezpośrednio do prac Komisji, bez zbędnej zwłoki witam serdecznie panów ministrów, witam gorąco Sebastiana Skuzę z Ministerstwa Finansów. Dzień dobry, panie ministrze. Witam pana ministra Macieja Miłkowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia. Witam wszystkich prezesów, dyrektorów, zastępców dyrektorów, wszystkie przybyłe osoby. Witam gorąco pana Mikołaja Pawlaka, rzecznika praw dziecka. Widzę również wiceprezesa ZUS. Witam wszystkich państwa bardzo serdecznie. Bez zbędnej zwłoki przejdźmy do realizacji punktu porządku dziennego.

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych. Porządek dzienny posiedzenia przewiduje rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. z druku nr 3305 – opinia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, opinia Komisji Zdrowia.

Informuję, że posiedzenie będzie prowadzone z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość. Informuję również, że zgłoszenia do zabrania głosu w Komisji przez posłów należy wysyłać na adres kfpb@sejm.gov.pl. Posłowie-członkowie Komisji obecni na sali obrad głosują wyłącznie przy użyciu urządzeń do głosowania za pomocą legitymacji poselskich. Posłowie uczestniczący w pracy zdalnie, bardzo proszę, aby dla stwierdzenia kworum oddali głos. Gorąco proszę sekretariat o uruchomienie głosowania celem sprawdzenia kworum.

Chciałem zapytać czy są uwagi do porządku dziennego. Nie widzę. Wobec niezgłoszenia wniosku do porządku dziennego, stwierdzam jego przyjęcie.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Rozpoczynamy rozpatrywanie wykonania budżetu w częściach należących do właściwości innych komisji sejmowych. Posłowie-członkowie Komisji Finansów Publicznych otrzymali: informacje o wykonaniu budżetu przygotowane przez dysponentów części budżetowych, informację Najwyższej Izby Kontroli oraz o wynikach kontroli wykonania budżetu w tych częściach budżetowych, a także opracowanie Biura Analiz Sejmowych.

Jednocześnie informuję, że wszystkie materiały, łącznie z materiałami przygotowanymi przez właściwe resorty i urzędy, oraz informacje Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli są dostępne w wersji elektronicznej.

Rozpatrywanie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu będzie odbywało się w następującym porządku: pierwsze, wystąpienie posła referenta komisji branżowej, wystąpienie posła koreferenta, wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, a następnie, szanowni państwo, przejdziemy do dyskusji i zadawania pytań przez posłów.

Przystępujemy do rozpatrywania opinii Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Proszę o przedstawienie, o zreferowanie opinii Komisji przez panią poseł Teresę Wargocką.

Bardzo proszę, pani poseł, oddaję pani głos.

Przepraszam, tak chcę przyspieszyć, że nie przekazałem informacji, że jest kworum. Mamy kworum do tego, aby procedować.

Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Teresa Wargocka (PiS):

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny na posiedzeniu w dniu 16 czerwca 2023 r. rozpatrzyła sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli. W zakresie działania Komisji znajdują się części budżetowe: 14 – Rzecznik Praw Dziecka; część budżetowa 31 – Praca; część budżetowa 44 – Zabezpieczenie społeczne; część budżetowa 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych; część budżetowa 63 – Rodzina; część budżetowa 62 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; część budżetowa 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych; część budżetowa 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 15, 25, 27, 33, 34, 38, 39, 53, 58 i 66; w części budżetowej 65 – budżety wojewodów ogółem w zakresie: 852 – Pomoc społeczna, 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, 855 – Rodzina, zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego oraz z zakresu rodziny zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, oraz programy wieloletnie: „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy", „Posiłek w szkole i w domu", program na rzecz osób starszych „Aktywni+", program „Senior+" na lata 2021–2025. Zreferowane zostały również plany finansowe państwowych funduszy celowych: Funduszu Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Emerytur Pomostowych, Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Solidarnościowego, Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji KRUS, Funduszu Administracyjnego KRUS oraz państwowej osoby prawnej – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, oraz środków pochodzących z Unii Europejskiej w zakresie działania Komisji.

Posłowie-członkowie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny po wysłuchaniu sprawozdań prezentowanych przez przedstawicieli dysponentów poszczególnych części budżetowych, po zapoznaniu się z analizą Najwyższej Izby Kontroli, po dyskusji w niektórych częściach budżetowych, Komisja Polityki Społecznej sformułowała opinię, w której pozy-

tywnie opiniuje wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w zakresie działania Komisji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Serdecznie dziękuję, pani poseł.

Bardzo proszę o przedstawienie koreferatu ze strony pana przewodniczącego Tadeusza Cymańskiego. Oddaję głos, panie przewodniczący.

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Witam serdecznie pana przewodniczącego, gości, koleżanki i kolegów przy mikrofonach, w internecie. Moje zdanie jest tutaj uproszczone, bo pani poseł przedstawiła w tej chwili podstawowe informacje odnośnie biegu pracy Komisji i opinii, również opinii Biura Analiz Sejmowych. Za chwilę głos zabierze Najwyższa Izba Kontroli. Ja w swoim koreferacie chciałbym skoncentrować się tradycyjnie na zagadnieniach związanych z zakładem ubezpieczeń, z Funduszem Ubezpieczeń Społecznych, ale chciałbym też wykorzystać ten moment, bo przez wiele godzin słuchałem obrad naszej Komisji i myślę, że to jest dobry moment, żeby wykorzystać go pożytecznie w celu wyjaśnienia i sprostowania. Niestety mam tu 14 przypadków nieprawd powiedzianych na Komisji Finansów Publicznych, które następnie były prostowane, najczęściej przez pana ministra Skuzę, przez pana Patkowskiego, przez dyrektor departamentu, żeby w obiegu – bo mamy gorączkę polityczną, a zwłaszcza w sprawach dotyczących poważnych zagadnień, a takimi są finanse państwa – żeby nie nadużywać i nie używać różnego rodzaju nieprawd.

Przechodząc do rzeczy, chciałbym prosić przedstawiciela ZUS-u, żeby odniósł się do takiej bardzo obiegowej trochę prawdy, ale żeby to wyjaśnił, ponieważ opinia publiczna, która jest poddana wielkiej próbie cierpliwości – mówię o relacjach polsko-ukraińskich – co rusz mam na swojej poczcie internetowej wpisy: Co to za państwo, że przyjeżdża sobie Ukrainiec, jeden dzień pracuje i ma emeryturę? To jest kwestia, która powiela się też nawet w różnych artykułach prasowych – bez wyjaśnienia. Proszę, żeby przybliżyć skąd się to bierze i o co tak naprawdę chodzi, ponieważ to jest sprawa o kluczowym zagadnieniu. Mamy wojnę. Nie chcę rozwijać tematu, ale każdy rozumie, że tu nie chodzi tylko o nieuczciwość i nieprawdę, ale to jest również bardzo szkodliwe społecznie, ponieważ atmosfera się zagęszcza i bardzo musimy mieć na uwadze odpowiedzialność za wszystkie sprawy, a takimi sprawami na pewno jest również bezpieczeństwo naszego kraju, z tym to się łączy.

Chciałbym też prosić pana ministra, żeby odniósł się i informacyjnie powiedział, jaka jest prawda. Bo cały czas, i przy ostatnim proteście niepełnosprawnych znowu pojawiała się częstokroć informacja, że oszukujemy, a nawet okradamy niepełnosprawnych – mówię o Funduszu Solidarnościowym. W ubiegłym roku, który w tej chwili sprawozdajemy, wykonanie daniny solidarnościowej 4% ponad milion, pamiętamy, wyniosło 2,5 mld zł przy zakładanym planie 2 mld. To jest wzrost o 40%. Natomiast samo świadczenie…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Panie przewodniczący, nie wiem, czy się słyszymy w tym momencie, czy pan nas słyszy, ale my mamy problem, aby pana usłyszeć. Halo, czy słyszymy się, panie przewodniczący? Panie przewodniczący, przepraszam, jeżeli mnie pan słyszy, to pozwolę sobie w takim razie niejako trochę zakończyć pańską wypowiedź, choć nie ja zdecydowałem o tym, tylko technika.

Poproszę o ustosunkowanie się przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli. Gorąco proszę, kto jest przedstawicielem? Przyznaję, że nie mam wpisane na liście, dlatego też… Czy mamy przedstawicieli? Tak? To bardzo proszę. Proszę również o przedstawienie się. Serdecznie dziękuję.

Pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli Mirosław Miłoń:

Dzień dobry. Nazywam się Mirosław Miłoń. Pełnię obowiązki wicedyrektora Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny.

Szanowny panie przewodniczący, szanowna Komisjo, zachowując kolejność ustaloną w porządku posiedzenia, uprzejmie informuję, że pozytywnie oceniliśmy wykonanie

budżetu państwa w części 14 – Rzecznik Praw Dziecka. Wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych na cele służące realizacji zadań rzecznika. NIK pozytywnie zaopiniowała prawidłowość rocznych sprawozdań budżetowych za 2022 r.

Pozytywnie oceniliśmy również wykonanie budżetu państwa w części 31. Nie stwierdzono istotnych przypadków naruszania zasad gospodarowania środkami publicznymi. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła wyboru wykonawcy w ramach pięciu postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z zakresu promocji informacji w sposób niegwarantujący zapewnienie przejrzystości postępowania, uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców.

NIK pozytywnie oceniła efekty uzyskane w wyniku wydatkowania środków, wykorzystanie rezerw celowych, a także przestrzeganie limitów ustalonych dla tej części. Pozytywnie zaopiniowano prawidłowość sprawozdań rocznych za 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w części 44 – Zabezpieczenie społeczne. NIK oceniła pozytywnie uzyskane efekty w wyniku wydatkowania środków, wykorzystanie rezerw celowych oraz przestrzeganie limitów, a także pozytywnie zaopiniowano prawidłowość sporządzenia sprawozdań rocznych.

Przechodząc do części 63 – Rodzina, izba również w tym przypadku pozytywnie oceniła wykonanie budżetu, uzyskane efekty w wyniku wydatkowania środków i wykorzystanie rezerw celowych. Oczywiście w tym przypadku również pozytywnie zaopiniowano prawidłowość sporządzenia sprawozdań rocznych. Natomiast stwierdzone tutaj nieprawidłowości w zakresie dokonywania oceny ofert w ramach konkursu nie miały istotnego wpływu na ocenę wykonania budżetu państwa w 2022 r.

W zakresie części 83 – Rezerwy celowe, w objętych kontrolą rezerwach celowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przechodząc do części 85 – Budżety wojewodów, to w dziale 852 – Pomoc społeczna zrealizowane dochody w wysokości 28 000 tys. zł stanowiły niecały 1% dochodów ogółem budżetu wojewodów. NIK nie kontrolowała szczegółowo dochodów u wojewodów. Badaniem zostały objęte jedynie prowadzone przez wybranych wojewodów działania windykacyjne, mające na celu odzyskanie zaległych należności. Większość zrealizowanych dochodów stanowiły dochody z tytułu zwrotu dotacji udzielonych samorządom na wypłatę zasiłków stałych oraz w związku ze świadczonymi usługami opiekuńczymi. Wydatki wykonane zostały w wysokości 7 300 000 tys. zł, co stanowiło około 12% wydatków budżetowych wojewodów. Kwota ta była wyższa o 63%, niż w 2021 r., w związku z wprowadzeniem w trakcie 2022 r. nowego świadczenia, jakim był dodatek osłonowy. Nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości w realizacji wydatków przez wojewodów na pomoc społeczną. Taką jedną z nieprawidłowości było na przykład to, że wojewoda dolnośląski wyznaczył gminom termin na złożenie wniosku o przyznanie dotacji na finansowanie dodatku osłonowego w IV kwartale 2022 r., który był sprzeczny z terminem wynikającym z ustawy o dodatku osłonowym.

Jeżeli chodzi o dział 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej, to wydatki w kwocie 266 000 tys. zł stanowiły niecałe 0,5% wydatków ogółem w budżetach wojewodów. W związku ze znikomym udziałem dochodów i wydatków w tym dziale nie były one objęte szczegółowym badaniem NIK.

Jeżeli chodzi o dział 855 – Rodzina, to dochody wojewodów wyniosły w tym dziale 538 000 tys. zł i stanowiły około 17% dochodów ogółem. Dochody nie były szczegółowo kontrolowane, a badaniem objęte zostały jedynie prowadzone przez wybranych wojewodów działania windykacyjne na rzecz odzyskania zaległych dochodów. Większość dochodów w dziale – Rodzina stanowiły wpływy z tytułu należności ściągniętych od dłużników alimentacyjnych. Zaległości na koniec 2022 r. wynosiły około 15 000 000 tys. zł i były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o około 9%. Przewyższały one 27-krotnie zrealizowane w tym dziale dochody w 2022 r. Zaległości dotyczyły nieegzekwowania dłużników alimentacyjnych, zwrotu świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego. Skuteczność działań egzekucyjnych podejmowanych w stosunku do należności z ww. tytułu była niewielka, podobnie jak w 2021 r. Przyczyną nieskutecznej egzekucji tych należności były trudności w określeniu miejsca zamieszkania dłużnika, przebywania dłużnika poza gra-

nicami kraju lub w areszcie śledczym, w zakładzie karnym, niepodejmowanie zatrudnienia lub ukrywanie dochodów, czy też brak majątku podlegającego egzekucji. Jeżeli chodzi o stwierdzone nieprawidłowości, nie były one istotne. Mogę tutaj wymienić na przykład takie, że wojewoda pomorski dopuścił do przedawnienia dwóch należności na kwotę 218 tys. zł, natomiast wojewoda śląski z opóźnieniem podejmował działania w celu odzyskania zaległości z tytułu udzielonych dotacji.

Wydatki w dziale – Rodzina wyniosły prawie 31 000 000 tys. zł, czyli około połowy wszystkich wydatków wojewodów. Dział – Rodzina obejmuje w szczególności też świadczenia związane z realizacją ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, wydatki na realizację świadczeń rodzinnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego. W trakcie roku doszło do przeniesienia kwoty 23 500 000 tys. zł wydatków programu „Rodzina 500+" z budżetów jednostek samorządu terytorialnego do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przeniesienie wypłaty tego świadczenia miało na celu optymalizację procesu przyznawania i obsługi świadczenia 500+ między innymi poprzez wykorzystanie wyłącznie elektronicznych kanałów składania wniosków i wypłatę świadczeń jedynie w formie bezgotówkowej. Dodam przy tym, że w 2022 r. samorządom nie udzielano dotacji na dofinansowanie zadań w ramach programu „Maluch plus" i na zadania z zakresu organizacji opieki nad dziećmi do lat 3. Stwierdzone u wojewodów nieprawidłowości w tym dziale dotyczyły między innymi tego, że wojewoda mazowiecki nie poinformował ministra finansów o stwierdzonym przypadku braku możliwości wydatkowania środków na wydatki ujęte w wykazie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2021, czy też wojewoda zachodniopomorski podejmował decyzję w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych na 2022 r. z opóźnieniem, które wynosiły od 45 do 212 dni.

Przechodząc do państwowych funduszy celowych, informuję, że Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie planu finansowego Funduszu Pracy. Prawidłowo zrealizowano przychody oraz zadania funduszu określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Sprawozdania budżetowe za rok 2022 zostały sporządzone prawidłowo. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r., kontrola nie obejmowała wykonania planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Przechodząc do planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła jego wykonanie w 2022 r. Prawidłowo realizowano zadania ustawowe i osiągnięto większość celów prowadzonej działalności. Nie zrealizowano w pełni celu dotyczącego zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych, na co głównie miał wpływ spadek wypłat dofinansowań do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych spowodowany wzrostem kosztów prowadzenia działalności gospodarczej i zatrudnienia tych osób. Fundusz wykorzystał otrzymane dotacje z budżetu państwa na realizację zadań ustawowych, jednak plan kosztów żadnego z 14 realizowanych zadań nie został w pełni wykorzystany, a w odniesieniu do 7 z nich wykonanie było na poziomie niższym niż 50%. W ocenie NIK wpłynęło to w znacznym stopniu na utrzymujący się w ciągu roku w funduszu wysoki stan wolnych środków pieniężnych, który na koniec 2022 r. wyniósł 2 800 000 tys. zł, co stanowiło ponad 500% planu. W procesie realizacji planu finansowego przez Fundusz nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości w zakresie udzielania zamówień publicznych nie miały istotnego wpływu na ocenę wykonania planu. NIK pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2022 r. z wykonania planu finansowego Funduszu oraz sprawozdania za IV kwartał w zakresie operacji finansowych. Stosowany system kontroli zarządczej w PFRON zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość ich sporządzenia, za wyjątkiem sprawozdań RPN. Tutaj negatywna ocena NIK wynikała z ustaleń audytu wewnętrznego oraz kontroli NIK dotyczących dochodzenia należności przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w których stwierdzono nieprawidłowości w obszarze ewidencji należności. Oceniono, że ich stan w księgach rachunkowych funduszu był nierzetelny. Stanowiło to naruszenie art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Przechodząc do części 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Najwyższa Izba Kontroli zastosowała ocenę w formie opisowej. Urząd zrealizował plan wydatków określonych w ustawie budżetowej do wysokości kwot wynikających z planu finansowego. Wydatki zostały poniesione z zachowaniem zasad określonych w art. 44 ustawy o finansach publicznych, tj. w sposób celowy i gospodarny. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdanie budżetowe za 2022 r. W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które miały wpływ na obniżenie oceny. Były one związane z rozliczaniem udzielonych pracownikowi zaliczek oraz nierzetelnym opracowaniem instrukcji kontroli finansowej, i niewystarczającym nadzorem dysponenta części nad wykonaniem budżetu, co wraz z nieprawidłowo funkcjonującą kontrolą zarządczą skutkowało dopuszczeniem do niekorzystnego rozporządzania środkami finansowymi urzędu w wysokości 530 tys. zł. W obszarze wydatków NIK stwierdziła także nadmierne w stosunku do potrzeb stosowanie w urzędzie zaliczek gotówkowych. Szef urzędu nie podejmował starań w celu ujmowania środków na świadczenia wypłacane na podstawie ustawy o świadczeniu pieniężnym, przysługującym osobom zesłanym lub deportowanym przez władze Związku Radzieckiego, w części 54 zamiast w rezerwie celowej. Nierzetelnie ustalono zasadę przyznawania oraz przekazywania dotacji w przypadku konkursu ofert na działalność dokumentacyjną i wydawniczą związaną z wykonywaniem rządowego zadania w zakresie kultywowania i upowszechniania tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP. Zarówno zasady przyznawania oraz przekazywania dotacji, jak i ogłoszenie o konkursie, ani umowy zawierane ze zleceniobiorcami nie zawierały warunku, że wszystkie dokumenty lub wydawnictwa wytworzone w ramach przyznanej dotacji zostaną udostępnione bezpłatnie. W efekcie jedno z wydawnictw, które otrzymało dwie dotacje po 20 tys. zł na wydanie dwóch książek, sprzedawało je, mimo że z dotacji sfinansowano 100% kosztów zadania. W ten sposób obie książki zostały sfinansowane podwójnie: z dotacji budżetu państwa oraz ich sprzedaży.

Przechodząc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz planów finansowych Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jako państwowej osoby prawnej.

W przypadku Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Koszty zostały poniesione na realizację zadań ustawowych. Dotacja otrzymana z budżetu była o 10,5% wyższa niż w 2021 r. i wynosiła 38 700 000 tys. zł.

W przypadku Funduszu Emerytur Pomostowych NIK zwraca uwagę, analogicznie jak w latach poprzednich, na nieuzyskiwanie wystarczających przychodów ze składek na pokrycie bieżących wydatków. Wpływy ze składek pokrywały jedynie 20% wpłat emerytur pomostowych, natomiast pozostała kwota została sfinansowana z dotacji, z dotacji budżetu państwa, która w 2022 r. wyniosła 1 500 000 tys. zł.

W przypadku ZUS, państwowej osoby prawnej, kontrola wykazała, że koszty poniesione w centrali ZUS zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych i poniesiono je na realizację zadań ustawowych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. W przypadku zamówienia, którego przedmiotem było zapewnienie działania kompleksowego systemu informatycznego ZUS i portalu Platformy Usług Elektronicznych, w związku z ustawą o szczególnym wsparciu podmiotów poszkodowanych sytuacją ekologiczną na rzece Odrze, nie ustanowiono zasad w zakresie racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi, w tym w szczególności reguł wydatkowania ich w sposób oszczędny.

Przechodząc do planu finansowego Funduszu Solidarnościowego, uprzejmie informuję, że Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła jego wykonanie w 2022 r. Koszty ponoszono z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych. W tym przypadku również nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków. Sprawozdania budżetowe za 2022 r. zostały sporządzone prawidłowo zarówno pod względem merytorycznym, jak i formalno-rachunkowym. Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że minister w sposób nieefektywny

gospodarował środkami Funduszu Solidarnościowego, utrzymując część środków na najniżej oprocentowanych lokatach. Zdaniem NIK nie pozwoliło to na maksymalizację przychodów z tytułu odsetek od lokat terminowych na kwotę 21 000 tys. zł. Stwierdzono również, że minister nie zaakceptował w terminie 272 sprawozdań złożonych przez realizatorów programów resortowych, co było niezgodne z wewnętrznymi uregulowaniami, tj. zasadami przeprowadzenia monitoringu z realizacji ww. programów.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na poziom zobowiązań Funduszu Solidarnościowego, który na koniec 2022 r. wyniósł 19 500 000 tys. zł. Na te zobowiązania złożyły się pożyczki zaciągnięte w latach 2019–2020, tj. 8 000 000 tys. zł z Funduszu Pracy oraz 11 500 000 tys. zł z Funduszu Rezerwy Demograficznej. Pożyczka z Funduszu Rezerwy Demograficznej z 2020 r. podlega spłacie począwszy od 2026 r. Roczna rata pożyczki będzie wynosiła 750 000 tys. zł. Spłacie podlegają również dwie pożyczki z Funduszu Pracy, pierwsza od 2023 r., a druga od 2030 r. – rata roczna nie niższa niż 300 000 tys. zł. Obciążenie Funduszu Solidarnościowego spłatą rat może mieć wpływ na jego płynność finansową, a także zagrozić realizacji bieżących zadań, co może wiązać się z potrzebą zaciągania kolejnych pożyczek, zwłaszcza że koszty Funduszu Solidarnościowego w latach 2019–2022 miały tendencję wzrostową. Wzrost był z 9 500 000 tys. zł do 32 000 000 tys. zł, natomiast przychody bez wpłat z budżetu i dotacji wyniosły 14 000 000 tys. zł, co pokrywało około 44% kosztów poniesionych na zadania realizowane przez Fundusz.

Ze swojej strony dziękuję za uwagę. Oddam teraz głos przedstawicielowi Najwyższej Izby Kontroli w części 73 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Pełniący obowiązki wicedyrektor departamentu NIK Mirosław Miłoń:

Przepraszam, w części 72.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze.

Oddajemy głos. Bardzo proszę. Część 72, tak? Bardzo proszę o przyciśnięcie pastylki z lewej strony.

Pełniąca obowiązki wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli Marzanna Lipińska:

Szanowni państwo, Marzanna Lipińska pełniąca obowiązki wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

NIK oceniła pozytywnie także wykonanie w 2022 r. planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego oraz Funduszu Administracyjnego. Nie stwierdzono nieprawidłowości przy wykorzystaniu środków z rezerw celowych, przekazywaniu i rozliczaniu dotacji do Funduszu Emerytalno-Rentowego i w blokowaniu planowanych wydatków. Zmian planów finansowych funduszy dokonywano zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Prawidłowo gospodarowano wolnymi środkami. Koszty funduszy przeznaczono na zadania ustawowe celowo i gospodarnie. W zakresie dwóch z siedmiu wybranych do badania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych w ramach Funduszu Administracyjnego, NIK stwierdziła niepełne zastosowanie kryteriów określonych w wewnętrznym zarządzeniu dotyczącym udzielania zamówień publicznych wyłączonych ze stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych. Jednakże nie wpłynęło to na wyniki postępowań, prawidłowość zawarcia umów i poniesionych kosztów.

Prawidłowo sporządzono sprawozdania budżetowe roczne i za IV kwartał 2022 r., a także z operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. zarówno w zakresie budżetu państwa w części 72 – KRUS, jak i kontrolowanych państwowych funduszy celowych, których dysponentem jest prezes KRUS. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Czy jeszcze ktoś będzie się wypowiadał ze strony Najwyższej Izby Kontroli? Dziękuję serdecznie.

Proszę państwa, było pytanie pana przewodniczącego Tadeusza Cymańskiego. Myślę, że zanim poproszę pana prezesa o odpowiedź, to poproszę również panią poseł, bo wiem, że jest pytanie ze strony pani przewodniczącej Krystyny Skowrońskiej. Szanowni państwo, w takim razie przechodzimy już do elementu związanego z dyskusją.

Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

W innej części posiedzenia, na pierwszej Komisji, kierowałam pytanie do prezesa ZUS-u dotyczące listów pana premiera wysyłanych za pośrednictwem ZUS-u i listów pani minister Maląg w tym kontekście. Pan minister powiedział, że dobrym adresatem tego pytania byłby ZUS, nie minister finansów, a zatem zadaję takie pytanie. Chciałabym zapytać: jakim to urzędnikiem jest pan premier i z jakiej korzystacie państwo procedury, że pan premier kieruje list do beneficjentów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych? Pan premier, jeśli chciałby skierować listy do nas, Polaków, to powinien zrobić to przez swoją kancelarię. Pani minister Maląg ma swój budżet i jeśli by chciała napisać do Polaków, to mogłaby napisać. Dla mnie to jest rzecz zdecydowanie… Oceniam to nie inaczej jak tylko robienie poczty via ZUS do świadczeniobiorców, która jest wykorzystywana dla celów stricte politycznych, bo w samych decyzjach i informacjach z ZUS oraz w pouczeniu do decyzji zawarte są te wszystkie informacje. Chciałam zatem zapytać o tryb procedury kancelaryjnej związanej z wysyłaniem takich listów przez pana ministra via ZUS, o dodatkowe koszty związane z przesłaniem informacji do świadczeniobiorców, dlatego że nie wiem, czy państwo z tego powodu ocenili wagę tego listu i opłaty pocztowe przekazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako dodatkowy koszt, którym NIK pewnie się nie zajmował.

Druga rzecz, to sprawa wskazanego przez Najwyższą Izbę Kontroli Funduszu Solidarnościowego i zaciągniętych pożyczek w Funduszu Pracy i Funduszu Rezerwy Demograficznej. Co prawda są to czasy odległe na przypadające raty do spłaty, bo pierwsza, z Funduszu Pracy, przypada na 2023 r. Pytanie do pana ministra czy pani minister dzisiaj reprezentującej resort w tej części: czy państwo robicie wyliczenie, przybliżając się do daty spłaty z Funduszu Solidarnościowego na poszczególne dwa fundusze, z których zaciągnięto pożyczkę? Ja nie będę mówić o Funduszu Solidarnościowym, bo na sali, jeśli będzie dyskusja o wykonaniu budżetu, to będzie więcej głosów krytycznych dotyczących między innymi wykorzystania Funduszu Solidarnościowego w zupełnie innym celu niż on został ustawowo powołany i pominięto osoby, które miały wpłacać na ten Fundusz Solidarnościowy. Ale jednak uprzejmie poproszę, zwracam się o krótką odpowiedź ile to kosztowało. Jeśli dzisiaj państwo nie wiecie, a takie rzeczy powinniście wiedzieć, to poproszę o niezwłoczne udzielenie odpowiedni na piśmie. Przez „niezwłoczne" rozumiem termin 7 dni od dzisiejszego powzięcia wiadomości o tym, iż chciałabym otrzymać taką odpowiedź.

Aha, czy mogę się także przyłączyć do listu prezesa ZUS-u, aby napisać coś do świadczeniobiorców? No bo to jest taka konstrukcja. Jeżeli Skowrońska chciałaby również coś napisać, to czy może się przyłączyć do takiej formy korespondencji do świadczeniobiorców zusowskich?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Rozumiem, że to jest próba rozładowania dzisiejszego napięcia, które powstało z rana. Ale okej, zakładam, że odpowiedź będzie udzielona.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

No pytam, czy będzie…

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Tak sobie pomyślałem, czy ja mógłbym na przykład do jednego z banków spółdzielczych też się dołączyć z apelem i prośbą i taki list byłby wysyłany? Ale zostawmy to naprawdę, bo…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale ja nie wysyłałam takiego listu.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

…to tytułem żartu.

Proszę państwa, jeszcze pytanie, które padło ze strony pana przewodniczącego Tadeusza Cymańskiego. Nie dlatego, że tak bardzo chcę do niego wrócić, ale chcę wrócić do niego, bo ja również dostaję takie pytania. Myślę, że ani ja ani pan przewodniczący nie jesteśmy osamotnieni, bo…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ja zrobiłam taką interpelację.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

…słyszymy oto takie opinie, że ktoś, kto przepracował jeden dzień w Polsce, nie wskazując już na narodowość taką czy inną, uzyskuje prawa emerytalne. No to jest nawet absurdalne stwierdzenie, jak choćby w stosunku do obywatela polskiego, bo po jednym dniu trudno nabyć prawa. Niemniej jednak, panie prezesie, proszę, jak można…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ja takie pytanie zadałam minister Maląg i też oczekuję na odpowiedź na tę interpelację.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

W takim razie myślę, że uzyskamy odpowiedź również od pana prezesa. Oddaję głos. Jak przyłoży pan pastylkę, która jest przy mikrofonie, po pańskiej lewej stronie, to mikrofon powinien się uruchomić. Jest. Świetnie.

Członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Paweł Jaroszek:

Szanowny panie przewodniczący, szanowna pani przewodnicząca, szanowni państwo, postaram się odpowiedzieć w kolejności zgłaszanych pytań, przy czym jedna odpowiedź będzie bardzo krótka. Zacznę od pytania, które zapoczątkował pan poseł Cymański, potem dołączyła się pani przewodnicząca i pan przewodniczący. Powiem tak, tutaj musimy rozdzielić dwie kwestie. Jedna kwestia, wejście do polskiego systemu emerytalnego. Tutaj stety, niestety musimy cofnąć się do 1 stycznia 1999 r., kiedy mieliśmy reformę systemu emerytalnego i ten system zmienił się z systemu zdefiniowanego świadczenia na system zdefiniowanej składki. W systemie zdefiniowanego świadczenia, które funkcjonowało do końca 1998 r., była bariera stażu, który otwierał wejście do systemu emerytalnego. W tej chwili, w tym nowym systemie obowiązującym od 1999 r., takiej bariery nie ma. Niezależnie od wysokości i ilości opłaconych składek już jedna składka de facto otwiera nam wejście do tego systemu, tylko że – i tu jest duże zastrzeżenie – system zdefiniowanej składki tak naprawdę odpowiada swoją konstrukcją na taki oto aspekt, że mówi: ile wniosłeś do tego systemu, tyle po zwaloryzowaniu tych składek, które były zewidencjonowane do 2011 r. – tylko na koncie od 2011 r., potem w konsekwencji od 2014 r. na koncie i subkoncie – te środki są waloryzowane, one będą wypłacane. I to jest tak naprawdę problem, z którym mamy do czynienia w przypadku tzw. emerytur groszowych, gdzie ludzie często mają odłożoną złotówkę, dwie, trzy, cztery, pięć, dzielimy przez dalszą długość trwania życia w momencie przejścia na emeryturę i wychodzą emerytury, których wysokość daleko odbiega od oczekiwań. No, ale to jest zaszyte w tym systemie od 1999 r. Niezależnie od tego, czy mówimy o obywatelach Polski pracujących w polskim systemie, podlegających polskiemu ustawodawstwu, czy też obywatelom krajów trzecich, którzy legalnie świadczą pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ta zasada obowiązuje. Tak naprawdę domyślam się co stało za pytaniem zainicjowanym – gdybym się źle domyślał, proszę mnie sprostować – za pytaniem pana posła Cymańskiego i w konsekwencji pytaniem pani przewodniczącej i pana przewodniczącego, jest to… A, i jeszcze jedna rzecz, w tym systemie tak naprawdę jest jeden wyjątek, który mówi o tym, że państwo gwarantuje – pomimo nieosiągnięcia, albo niezgromadzenia na kontach i subkontach kwoty wystarczającej do wypłaty pewnej emerytury w określonej wysokości – państwo gwarantuje minimalną emeryturę. Czyli niejako z budżetu są dopłacane środki do emerytur minimalnych dla osób, które udokumentują się stażem 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn. Wówczas, nawet jeżeli kapitał zgromadzony na kontach i subkontach nie pozwala na wypłatę minimalnej emerytury, ta minimalna emerytura jest gwarantowana przez państwo polskie. W związku z tym może się zdarzyć, że osoby

uzbierały kapitał mniejszy niż minimalna emerytura w chwili obecnej, czyli 1508,44 zł, więc niejako dokładamy im, dopisujemy ich do tej wysokości emerytury. I cała ta medialna otoczka związana z obywatelami Ukrainy wzięła się stąd, że oczywiście gdyby wykazali się stażem ubezpieczeniowym łącznie w Ukrainie i w Polsce i weszliby do polskiego systemu, to taka dopłata – i to jest generalnie powszechna praktyka w całej Unii, Polacy też z tego korzystają wyjeżdżając za granicę, i obywatele krajów trzecich – to również im należałaby się taka dopłata. Ale uwaga, czytamy prasę, czytamy internet i sprawdziliśmy ilu obywateli Ukrainy od wybuchu wojny do… no może nie do dnia dzisiejszego, ale zdaje się, jeżeli dobrze pamiętam, do początku czerwca, wystąpiło o taką dopłatę. Przez całe 1,5 roku tego nieszczęścia, które dzieje się za naszą wschodnią granicą, był to jeden, słownie jeden przypadek, od wybuchu wojny. W ogóle, jeśli dobrze pamiętam, takich emerytur w wysokości minimalnej wypłacanych obywatelom Ukrainy jest per saldo około 1200, natomiast gdybyśmy chociaż jeszcze spojrzeli na to ile wnoszą obywatele państw trzecich, obcokrajowcy pracujący legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, opłacający składki emerytalno-rentowe, to przypis składek od tych osób to jest około 5% wysokości Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – jeżeli mówimy o składkach emerytalno-rentowych – natomiast wydatki na świadczenia dla cudzoziemców to jest poniżej 1‰. To chyba tyle w tym temacie. Myślę, że to doskonale rozwiewa wątpliwości.

Co do pytania pani przewodniczącej, rozumiem, że pytanie dotyczy roku 2023. Ja w tej chwili nie mam dokładnych danych kosztowych, więc odpowiemy na piśmie. Powiem tylko tyle, że oczywiście tego typu inserty – to się tak niełladnie nazywa z angielskiego – dołączamy do różnego rodzaju akcji. Może nie od pana premiera, ale od Policji i w przypadku różnych akcji edukacyjnych. To się dzieje przy okazji wysyłki jakichś innych decyzji, Tutaj akurat wysyłka dodatkowych ulotek nastąpiła w przypadku wysyłki decyzji. W zeszłym roku chyba nie było, pani poseł.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Było, było.

Członek zarządu ZUS Paweł Jaroszek:

Nie spieramy się, jest to…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

To bez premiera.

Członek zarządu ZUS Paweł Jaroszek:

No bo to my wysyłamy sami z siebie. Więc oczywiście w ciągu…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale minister?

Członek zarządu ZUS Paweł Jaroszek:

Tak. Dostarczymy niezwłocznie odpowiedzi. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Moje pytanie do pana przewodniczącego Tadeusza Cymańskiego, bo widzimy się w tym momencie, bynajmniej ja pana widzę. Panie przewodniczący, czy jeszcze będzie pan się odnosił?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie, już wszystko odpowiedziane.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Szanowni państwo, w takim razie będzie to jednak utrudnione. Tu pani przewodnicząca podpowiada…

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Już wszystko powiedziane.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

…że już wszystko zostało odpowiedziane, tak? Proszę państwa, tym samym stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu we właściwości Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Będziemy przechodzić do pkt 2 porządku dziennego, a więc do rozpatrzenia opinii Komisji Zdrowia.

Bardzo proszę przedstawiciela Komisji panią poseł Barbarę Dziuk o zreferowanie opinii Komisji. I gorąco proszę o przygotowanie się pana posła Pawła Rychlika, jako koreferenta do opinii.

Bardzo proszę, oddaję głos. Pani poseł Barbara Dziuk. Pani poseł!

Poseł Barbara Dziuk (PiS) – spoza składu Komisji:

Witam serdecznie. Słychać mnie?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Świetnie. Pani poseł, bardzo prosimy o przedstawienie opinii.

Poseł Barbara Dziuk (PiS) – spoza składu Komisji:

Komisja Zdrowia w dniu 16 czerwca 2023 r. pochyliła się nad wykonaniem przez Radę Ministrów ustawy budżetowej w obszarze dotyczącym ochrony zdrowia. Rozpatrzono i zaopiniowano dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od stycznia do grudnia 2022 r. wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie: pierwszej części budżetowej 46 – Zdrowie: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, dotacje podmiotowe i celowe; w drugiej części budżetowej 83 – Rezerwy celowe w zakresie pozycji 72; części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 851 – Ochrona zdrowia: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych, dotacje celowe; zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami; w części 85 – budżety wojewodów: dotacji podmiotowych, programów wieloletnich w układzie zadaniowym, instytucji gospodarki budżetowej; państwowych funduszy celowych: Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, Funduszu Medycznym; państwowych osób prawnych: Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, Agencji Badań Medycznych; środków europejskich w zakresie zdrowia oraz 11 części, części budżetowej 66 – Rzecznik Praw Pacjenta: dochody i wydatki, wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych; państwowych funduszy celowych: Funduszu Kompensacyjnego Szczepień Ochronnych.

W 2022 r. rząd wykazał wyjątkową wizję i strategiczne podejście do budżetu w obszarze ochrony zdrowia. Zrozumienie kompleksowej natury sektora zdrowia, zróżnicowanych potrzeb pacjentów oraz wyzwań gospodarczych, medycznych i społecznych, które stoją przed sektorem, umożliwiło efektywne i celowe alokowanie zasobu. Analizując budżet z perspektywy sfery finansów publicznych warto zauważyć, że rząd doskonale zrozumiał zasadę optymalnej alokacji zasobu. W praktyce oznaczało to, że wydatki publiczne zostały rozdzielone w taki sposób, aby zminimalizować koszty i zwiększyć korzyści dla społeczeństwa. W obszarze ochrony zdrowia oznaczało to zrównoważone inwestycje, zapobieganie, leczenie i rehabilitacja. Podstawową koncepcją, której przestrzegał rząd, była efektywność alokacyjna. To zasada mówiąca, że zasoby powinny być alokowane w taki sposób, aby zaspokoić potrzeby społeczeństwa w największym możliwym stopniu. Można to osiągnąć poprzez maksymalizację dobrobytu społecznego, który jest sumą indywidualnego dobrobytu wszystkich członków społeczeństwa.

Muszę podkreślić, że zwiększyły się wydatki na sektor zdrowotny. Tak jak ustawa zakłada, dążymy do tego, aby było do 7% PKB. W tym roku osiągnęliśmy 6,5% PKB. Jest to bardzo duży przyrost. Tak że wszystkie założenia zostały zrealizowane. Komisja Zdrowia pozytywnie zaopiniowała i rekomenduje przyjęcie sprawozdania z wykonania budżetu państwa w 2022 r. we wszystkich częściach związanych ze zdrowiem.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł, za przedstawienie treści opinii, która, jak pani powiedziała, jest opinią pozytywną.

Proszę o wystąpienie pana posła Pawła Rychlika. Czy mamy połączenie z panem posłem?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

To Najwyższa Izba Kontroli.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

W takim razie gorąco proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o ustosunkowanie się do treści opinii.

Pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli Marcin Stolarczyk:

Marcin Stolarczyk pełniący obowiązki dyrektor Departamentu Zdrowia.

Szanowny panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła w formie opisowej wykonanie budżetu państwa w części 46 – Zdrowie. Kontrolowaliśmy łącznie 5 jednostek, z których jedna otrzymała ocenę negatywną, jedna opisową i trzy ocenę pozytywną. Kontrola dochodów budżetowych w części 46 została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku poprzedniego oraz badania skuteczności podejmowanych przez dysponenta części i dysponentów trzeciego stopnia działań windykacyjnych. W zakresie dochodzenia należności Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. przez dysponenta części 46 i jednostki objęte kontrolą. Windykacja należności przebiegała prawidłowo, jednak działania te nie były w pełni skuteczne. Ocena windykacji należności nie obejmuje dochodzenia należności przysługujących ministrowi zdrowia od firmy E&K sp. z o.o. z tytułu zwrotu przedpłat na zakup respiratorów oraz kar umownych, ponieważ zastępstwo procesowe Skarbu Państwa, Ministra Zdrowia wykonuje Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej, która nie była objęta kontrolą. Mimo zaangażowania Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, minister zdrowia nadal nie odzyskał pełnej kwoty należności z tego tytułu.

W ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. skontrolowaliśmy 17% wydatków na dotacje udzielone przez dysponenta części oraz ponad 18% wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich zrealizowanych przez pozostałych kontrolowanych dysponentów. Na podstawie zbadanej próby stwierdzono niezgodne z prawem zawieranie umów zlecenia, nieprawidłowe ich rozliczanie oraz niegospodarne wydatkowanie środków na zakup energii elektrycznej. Stwierdzono również opóźnienie w zawarciu umowy dotacji, co uniemożliwiło beneficjentowi pełną realizację umowy oraz odstąpienie od nałożonej kary umownej na realizatora, mimo naruszenia postanowień umowy.

Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała w formie opisowej sporządzone przez kontrolowane jednostki roczne sprawozdania budżetowe i sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. Stwierdzono nieprawidłowości w rocznych sprawozdaniach Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych sporządzonych przez dwóch dysponentów trzeciego stopnia oraz w sprawozdaniu RB-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa sporządzonego przez jednego dysponenta trzeciego stopnia. Ponadto kontrola wykazała, że dysponent części oraz trzech dysponentów trzeciego stopnia nie dochowało należytej staranności przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych w 2022 r.

Szanowni państwo, pozwolicie, że przejdę teraz do Funduszu Medycznego. Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie wykonanie planu finansowego Funduszu Medycznego w 2022 r. W 2 lata od utworzenia Funduszu Medycznego większość zadań, w ramach trzech z czterech subfunduszy, nie była realizowana lub w związku z opóźnieniami stopień zaawansowania ich realizacji był znikomy. Spowodowało to, że stan zamrożonych środków finansowych na koniec 2022 r. był wysoki, był bardzo wysoki, tj. wynosił 5 500 000 tys. zł. Ponadto nie wykorzystano na zadania ustawowe środków w wysokości 1 000 000 tys. zł. Na polecenie prezesa Rady Ministrów środki te przeka-

zano do Funduszu Pomocy bez określenia ich przeznaczenia. Pomimo wysokich stanów środków na rachunku Funduszu Medycznego, nie przekazywano ich ministrowi finansów w zarządzanie terminowe, ponieważ nie wdrożono zasad zarządzania środkami funduszu.

Szczegółowym badaniem objęto 5 umów o udzielenie dotacji oraz wpłatę do Funduszu Pomocy, tj. 100% poniesionych kosztów. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono nieprawidłowości w finansowaniu współczynników korygujących oraz w przekazywaniu dotacji po terminie. Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała negatywnie sporządzone przez dysponenta funduszu roczne sprawozdania budżetowe i sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. Sprawozdania sporządzono terminowo, ale nieprawidłowo pod względem merytorycznym. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli wątpliwa jest zasadność istnienia funduszu, dlatego NIK wnioskowała do ministra zdrowia o rozważenie podjęcia stosownych działań legislacyjnych zmierzających do likwidacji Funduszu Medycznego.

Należy zauważyć, że ustawa o Funduszu Medycznym nie kreuje nowego źródła przychodów, a faktycznym wykonawcą wszystkich realizowanych zadań funduszu od początku jego utworzenia był Narodowy Fundusz Zdrowia. Dodatkowo część z tych zadań przed powstaniem funduszu pozostawała we właściwości Narodowego Funduszu Zdrowia i z dniem 26 listopada 2020 r. nastąpiła jedynie zmiana źródła finansowania z NFZ na Fundusz Medyczny, natomiast zadania inwestycyjne, pozostające do końca 2022 r. w fazie przygotowania, były prowadzone i nadzorowane przez pracowników i kierownictwo w ramach tych samych departamentów Ministerstwa Zdrowia, co zadania inwestycyjne realizowane z budżetu państwa w części 46, tj. Zdrowie. Likwidacja Funduszu Medycznego i przeniesienie finansowania do części 46 nie wpłynie negatywnie na realizacje zadań, a wręcz uprości i przyspieszy działania. Ponadto pozostawienie środków w budżecie w części 46 – Zdrowie pozwoliłoby zachować zasadę roczności budżetu państwa.

Szanowni państwo, jeżeli chodzi o część 83 – Rezerwy celowe pozycja 72 „Środki na zadania w obszarze zdrowia", to Najwyższa Izba Kontroli skontrolowała planowanie i wykorzystanie środków z rezerwy celowej w zakresie pozycji 72. Szczegółowym badaniem objęto wykorzystanie środków w łącznej kwocie 1 046 826 tys. zł, tj. 57% kwoty zwiększającej plan wydatków środkami z tej pozycji rezerwy celowej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wykorzystania środków z rezerwy celowej. Zastrzeżenia nasze budzi natomiast planowanie wydatków ze środków rezerw celowych. Na etapie projektowania ustawy budżetowej na rok 2022 minister zdrowia zgłosił zapotrzebowanie na środki z rezerwy celowej na wydatki, które nie spełniały kryteriów określonych w art. 140 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, a tym samym nie powinny być planowane w rezerwie celowej, tylko w budżecie z części 46.

Przejdę teraz do omówienia pokrótce wyników kontroli części 66 – Rzecznik Praw Pacjenta.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła w formie opisowej wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 66 – Rzecznik Praw Pacjenta. Kontrola dochodów budżetowych w części 66 została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku poprzedniego. Wydatki budżetu państwa w 2022 r. w części 66 wyniosły 17 200 tys. zł. W ocenie NIK wydatki realizowano na ogół z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych. W wyniku kontroli 13% zrealizowanych wydatków budżetu państwa stwierdzono, że biuro rzecznika udzieliło zamówienia z pominięciem przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych, mimo braku faktycznych przesłanek do dokonania takiego wyłączenia. Na realizację tego zamówienia wydatkowano kwotę 131 500 tys. zł, co stanowiło 0,8% wszystkich wydatków. Była to główna przyczyna oceny opisowej wykonania budżetu państwa w części 66 w 2022 r. Stwierdzono również przypadki zawierania umów cywilnoprawnych w realizacji bieżących zadań, które powinny być wykonywane w ramach umów o pracę. W ocenie NIK niepokojący jest fakt zmniejszającej się liczby rzeczników praw pacjenta szpitala psychiatrycznego, których na koniec 2022 r. było

jedynie 21. Wykonywali oni swoje zadania aż w 212 placówkach. Przypomnę, że w uzasadnieniu do ustawy z dnia 1 lipca o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego mowa była o 50 osobach.

Kończąc omawianie wyników kontroli części 66, dodam że sprawozdania budżetowe przedstawiały wiarygodne dane o dochodach i wydatkach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach oraz zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem formalnorachunkowym.

Szanowni państwo, jeżeli chodzi o Fundusz Kompensacyjny Szczepień Ochronnych, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie planu finansowego Funduszu Kompensacyjnego Szczepień Ochronnych. Dysponent Funduszu w 2022 r. prawidłowo realizował swoje zadania związane z gospodarką finansową. Wysokość wydatków Funduszu nie przekroczyła planu finansowego. Płynność Funduszu nie była zagrożona. Ujawnione w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczące nadzoru nad Funduszem Kompensacyjnym Szczepień Ochronnych polegający na nieterminowym wydaniu opinii przez Zespół do spraw świadczeń z funduszu kompensacyjnego oraz decyzji w sprawie przyznawania świadczenia kompensacyjnego w ocenie izby było skutkiem niewystarczającego nadzoru nad organizacją realizacji ustawowych zadań w zakresie postępowania dotyczącego przyznania świadczenia kompensacyjnego oraz wynikiem nałożenia przez ustawodawcę na rzecznika nowych obowiązków bez zwiększania zasobów etatowych. Sprawozdania budżetowe zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalnorachunkowym. Przedstawiały wiarygodne dane o przychodach i kosztach oraz związanych z nimi należnościach i zobowiązaniach. W 2022 r. rzecznik rozpatrzył 1426 spraw, a kryteria ustawowe do przyznania świadczenia kompensacyjnego zostały spełnione w 187 przypadkach, pozwalając na wydanie decyzji o przyznaniu świadczenia na łączną kwotę 3702 tys. zł.

Kończąc dodam, że nie opracowano dla Funduszu odrębnego systemu zarządzania płynnością finansową. Gospodarka Funduszu była stosowana analogicznie jak w przypadku Biura Rzecznika Praw Pacjenta. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, szanowni państwo, za opinię ze strony Najwyższej Izby Kontroli.

Otwieram dyskusję w tym punkcie.

Pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ministerstwo Zdrowia reprezentuje pan minister. Moje pytanie do Ministerstwa Zdrowia w zakresie części 46, ale bardziej w zakresie odzyskiwania środków z zakupu respiratorów. Państwo wskazali, że nieprawidłowo – pytaliśmy o to na Komisji Zdrowia – że nieprawidłowo wydatkowano środki, albo bez specjalnego zabezpieczenia. Państwo wskazali, że środki zostaną odzyskane od podmiotu w trybie egzekucyjnym, który je sprzedał. Sytuacja personalna osoby reprezentującej zmieniła się, więc chciałabym się zapytać jak będzie wyglądało postępowanie egzekucyjne i jakie są rokowania, skoro tych środków nie zobaczyliśmy do końca 2022 r.?

Druga sprawa, to chciałabym porównać pana wypowiedź w kontekście wystąpienia przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli. Pan minister doskonale wie, bo podobne pytania o sprawę między innymi konstrukcji liczenia wydatków na ochronę zdrowia w stosunku do PKB zadaję na posiedzeniu Komisji Zdrowia, której jestem również członkiem. Pani poseł sprawozdawca nie wskazywała, że PKB nie jest z roku bieżącego, tylko z 2 lat w tył, czyli PKB jest sprzed 2 lat, a wydatki z roku bieżącego. Taka jest konstrukcja i w tej konstrukcji wydatki wynoszą około 4,8% bieżącego PKB. Do ustawowego zapisu jeszcze trochę daleko.

A teraz, porównując wydatki 2022 r. w część 46. Co się stało, panie ministrze – to w kontekście funkcjonalności, bo takiego wyznacznika nie ma tutaj napisanego – że finansowanie ratownictwa medycznego trzeba przenieść z finansowania budżetowego do Narodowego Funduszu Zdrowia, ze składki? To jest jedno. I teraz porównanie Funduszu Medycznego i wydatku Ministerstwa Zdrowia w zakresie środków budżetowych. Na koniec tego roku wydatkujemy 15,5 mld zł, a uwagi między innymi Najwyższej Izby

Kontroli wskazują, że na koniec roku mamy przeszło 5 mld zł środków niewykorzystanych. Nie odnoszę się, bo wszyscy pamiętamy kiedy powstawał Fundusz Medyczny, jakie były założenia i jaki był tego kontekst: dajemy około 2 mld zł na telewizję publiczną, takie dodatkowe pieniądze, no to wtedy pan prezydent powiedział, że musi być… Trwały dyskusje w kontekście tych dużych dyskusji. Fundusz Medyczny powstał i niestety nie jest on wydatkowany w środkach bieżących na bieżąco, tak jak mówi konstrukcja, bo około 5,5 mld zł leży na rachunku. Dla pana ministra, który jest również finansistą, te 5,5 mld zł leżące na rachunku nie pomaga ludziom. Zgoda, że trzeba zaplanować, ale planowanie mamy już 3 lata. W tym kontekście funkcjonalność i poszerzanie o dodatkowe cele, między innymi ustawowo. Mówią o tym na Komisji Zdrowia.

Jeszcze jedna rzecz budzi dużą wątpliwość. Wydatkowano dodatkowo 1 mld zł z Funduszu Medycznego na cele nieokreślone w tej ustawie. Pokazuje się, to państwo… Najwyższa Izba Kontroli w swoim raporcie w części 46 – Zdrowie na stronie 7 wskazała, że tę kwotę przeznaczono na finansowanie między innymi bez konkretnego przedłożenia. Ze środków Prezes Rady Ministrów przekazano środki na Fundusz Pomocy bez określenia ich przeznaczenia. Jeśli mówimy o rzetelności, o sposobie wydatkowania, ta uwaga jest uwagą znaczącą, bo jeżeli… mając środków 5 mld zł na koncie wydajemy 1 mld zł, to jest 20%, blisko 20%, bez odpowiedniego ustawowego uregulowania i bez jego określenia. Dla mnie największy skandal, że bez określenia ich przeznaczenia. No co to znaczy? To nie są niczyje prywatne pieniądze. Jak pan premier ma swoje prywatne, to może sobie je lokować w obligacjach, w czym chce, ale te pieniądze są publiczne i dla mnie, dla mnie, z przywiązaniem do odpowiedzialności za powierzone pieniądze, takie działanie wydaje się skandaliczne, skandaliczne.

Raz jeszcze, Najwyższa Izba Kontroli nie odniosła się i nie objaśniała, ale ja zadam pytanie i poproszę Ministerstwo Zdrowia o określenie czasu kolejek na koniec roku 2002, bo to jest najważniejsze. My wiemy, że szpitale są zadłużone na około 18 mld zł, od 2015 r. wskazywano, że jest to zwiększenie o około 8 mld zł.

I jeszcze proszę o odniesienie się do jednej rzeczy szczegółowej. To lecznictwo psychiatryczne, między innymi wsparcie dla ośrodków, które państwo przedkładacie w tym raporcie. Chciałabym zapytać, i poproszę o odpowiedź na piśmie, czy liczba tych ośrodków albo liczba osobodni, które mogą być zadysponowane, czy te ośrodki dostaną wsparcie, bo zapotrzebowanie jest duże. Wiem, bo zgłaszali się do mnie rodzice. Oczekiwanie na pobyt dzieciaka w takim ośrodku to niekiedy jest okres nawet 6 miesięcy, jest wyjątkowo długi. Taka pomoc psychiatryczna, żeby można było młodym ludziom pomóc, powinna być znacznie bardziej dostępna.

Jak pan minister uzna, ale interesuje mnie Fundusz Medyczny, dlaczego pieniądze leżą na rachunkach – nie będę już mówiła jak mają być oprocentowane – i wydanie bez podstawy, nie wiadomo na co, co zbadała Najwyższa Izba Kontroli. To jest rzecz też niezwykle ważna. Dziękuję bardzo.

Aha, ja bym, jak pani poseł Barbara, która przedstawiała opinię Komisji – wtedy nie mogłam być na Komisji, ale naprawdę wyjątkowo krytycznie bym podeszła do tego. Jeżeli chcemy mieć dobrą opiekę medyczną, to musimy się przyłożyć nie do głaskania tych, co to realizują, tylko do dopingowania, żeby było jeszcze lepiej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękujemy za ten doping.

Panie ministrze, oddaję głos. bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Maciej Miłkowski:

Jak nie ma więcej pytań, to pierwsze, pytanie pani poseł było jakie są szanse na odzyskanie należności głównej i kar umownych od podmiotu, który realizował dostawę respiratorów. Ta sprawa została przekazana do Prokuratorii i to ona realizuje w naszym imieniu te zadania. Na dzień dzisiejszy kwota główna jest 4609 tys. euro wraz z odsetkami. Postępowanie się toczy.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Panie ministrze, kwota główna 4600 tys. zł plus odsetki, tak?

Podsekretarz stanu w MZ Maciej Miłkowski:

Plus odsetki, tak.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Plus odsetki 25% w stosunku rocznym. Okej.

Podsekretarz stanu w MZ Maciej Miłkowski:

I kary umowne – dodatkowo 3 641 140 euro dodatkowo wraz z odsetkami na skutek pozwu z 13 listopada 2020 r. Ta sprawa cały czas się toczy i, tak jak powiedziałem, Prokuratoria to realizuje. Część spraw toczy się jeszcze przed sądem. Kolejne postępowanie jest zaplanowane na 19 grudnia br. Tak że to są pytania… Nie mogę szacować jaki będzie wynik ostateczny, jaka kwota zostanie ostatecznie zwrócona.

Jeśli chodzi o liczenie wydatków na system ochrony zdrowia, to jest to tematem wielokrotnych naszych rozmów zarówno na Komisji Finansów Publicznych, jak również na Komisji Zdrowia. I tak jak zawsze mówiliśmy, bo być może są tutaj dwa rozróżnienia, wydajemy znacząco więcej niż jest to określone w ustawie i za każdym razem ostatecznie te wydatki są znacząco wyższe. Oczywiście w ustawie jest zapisane, że wartość PKB bierzemy za 2 lata wstecz i wiemy dokładnie jaka minimalna wartość ma być zaplanowana na rok kolejny. W związku z tym wiemy jakie musimy mieć minimalnie nakłady na kolejne lata. A licząc do bieżącego roku, faktycznie wskaźnik jest niższy, było ponad 4,9% PKB liczone do ubiegłego roku wykonania. Tak że nie jest to 4,8%, jak pani przewodnicząca powiedziała.

Jeśli chodzi o ratownictwo medyczne, to też jest związane z ustawą o nakładach na sektor ochrony zdrowia, ponieważ do nakładu wlicza się zarówno wydatki Narodowego Funduszu Zdrowia, jak również całego sektora – Zdrowie w części 46, jak również wojewodów. I te wszystkie nakłady były w systemie ochrony zdrowia liczone, w związku z tym nie ma znaczenia w której części są ponoszone koszty. Ważne, że nakłady są liczone poprzez sumowanie wszystkich nakładów. Oczywiście główne nakłady pochodzą z Narodowego Funduszu Zdrowia, ale później w zależności od tego Ministerstwo Zdrowia otrzymuje w planie budżetowym na kolejny rok odpowiednią wielkość środków finansowych. I tutaj, czy w jednej części, czy w drugiej części, czy w Narodowym Funduszu Zdrowia, czy w Ministerstwie Zdrowia, ta wartość byłaby dokładnie taka sama, i tutaj się nic nie zmienia w tym zakresie.

Jeśli chodzi o Fundusz Medyczny i niewykorzystane środki, to tłumaczyliśmy, bo Najwyższa Izba Kontroli też na to zwróciła uwagę, że jest 5 mld zł środków finansowych w tym zakresie. Powiem jeszcze, że ten 1 mld zł, który został przekazany na rzecz… zgodnie z poleceniem wydanym przez premiera, to jest zgodnie z ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy i my, jako Ministerstwo Zdrowia, nie możemy kwestionować tego, co posłowie przyjęli. Musimy to realizować zgodnie z dyspozycją. Posłowie dali taką delegację panu premierowi, że może wydać takie wiążące polecenie jednostkom w tym zakresie, również Ministerstwu Zdrowia. No i oczywiście chciałem też powiedzieć, że w ustawie jest napisane, że będzie także przekazywane minimalnie 4 mld środków – może być przekazywanych więcej. Tak że ja nie wiem, być może w tych okresach 2028–2029 te środki będą przekazywane w większej wartości niż 4 mld zł, ale ponieważ planowanie jest roczne, to będziemy mieli pewnie jeszcze za 5 lat, jak się spotkamy tutaj, to będę tłumaczył właśnie czy tak jest czy nie.

Jeśli chodzi o wydatkowanie 5 mld zł, to tłumaczyliśmy, że nie da się tego zrealizować jednoczasowo, ponieważ wiele zadań jest zadaniami inwestycyjnymi, na początek trzeba dobrze przygotować, a później zrealizować. Ale jednocześnie też wiemy, że sytuacja jest taka, że równomiernie gromadzimy te środki po 4 mld zł na zwiększony zakres w kolejnych latach, jak będzie wydatkowane znacząco więcej niż 4 mld zł i wówczas, gdybyśmy musieli zabezpieczyć te środki załóżmy w wysokości 8 czy 9 mld zł, no to o tyle uszczuplilibyśmy bieżące zadania Narodowego Funduszu Zdrowia. Tak że to jest taka logika, że mamy te środki finansowe już na zadania, które alokujemy, w szczególności inwestycyjne, a z zakresu Funduszu Medycznego one są realizowane na bieżąco. To też wymagało trochę czasu, ale Fundusz Terapeutyczny praktycznie jest już realizowany. W planowanej wartości zakładamy, że w tym zakresie około 50% idzie na świadczenia

zdrowotne, 50% na wydatki inwestycyjne. Zresztą tych zadań w Funduszu Medycznym, zgodnie z ostatnią nowelizacją z grudnia ubiegłego roku, trochę przybyło i te zadania, które były w ubiegłym roku, w części już zostały zrealizowane. Oczywiście w ubiegłym nie mogły wejść, ponieważ to było na koniec grudnia ubiegłego roku.

Jeśli chodzi o psychiatrię, to przekażemy odpowiedź na piśmie. Reforma psychiatrii cały czas trwa i cały czas jest więcej pracowników, więcej możliwości udzielenia świadczeń, ale wiemy, że w tym zakresie dużo jest jeszcze do zrobienia. Cały czas podglądamy najlepsze państwa. Dzisiaj jesteśmy w Danii i z ekspertami porównujemy nasze systemy i próbujemy wykorzystywać w polskim systemie najlepsze wzorce. To przekażemy.

I jeszcze chciałem powiedzieć, że do końca tygodnia przekażemy na piśmie pani przewodniczącej zapytanie dotyczące Funduszu Medycznego. Kończymy już odpowiedź. Dziękuję bardzo serdecznie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

O głos poprosiła pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ja rozumiem, że pan minister nie mógł mi odpowiedzieć, ale dla mnie jest jeszcze coś. Myślę, że jeżeli pan premier dawał polecenie, to powinien powiedzieć na co. Tu nie chodzi o to, że premier może przekazać poleceniem, tylko chodzi o wskazanie celu. To jest… Tutaj opinia Najwyższej Izby Kontroli wskazuje, że nie było tego wskazania. Skoro byłoby polecenie i wskazanie celu, to Najwyższa Izba Kontroli nie miałaby uwag w stosunku do obowiązujących przepisów. A zatem takie chronienie pana premiera… Przecież pan premier ma też określone obowiązki. 1 mld zł to nie są drobne pieniądze.

Natomiast, co do sprawy ratownictwa medycznego, wydaje mi się jednak, bo pan minister powiedział coś, z czym nie chciałabym się zgodzić wprost, jeżeli ratownictwo medyczne byśmy mieli w części 46, to kwota około 3 mld zł… to jednak zmieniłaby się sytuacja Narodowego Funduszu Zdrowia. Dla samego ratownictwa medycznego nie ma to różnicy skąd jest źródło finansowania, ale dla nas pacjentów ma, bo tym sposobem w 2023 r. wyszedł budżet z finansowania ratownictwa medycznego, przerzucając na Narodowy Fundusz Zdrowia, czyli na to, co my płacimy. A zatem nasze składki są… Tak dotychchczas nie było, ale teraz powiedziano: dodatkowo płacicie sobie za ratownictwo medyczne, co dotychczas z naszych pieniędzy, z podatków płaciło państwo, czyli budżet. No i mamy tam jeszcze żołnierzy, ale o tym już nie będę mówiła. Dlatego mnie interesowało jakie były istotne powody, że państwo z tego wyszli i za tym nie poszły pieniądze.

I ostatnia rzecz, to wyliczenie wydatków na zdrowie do PKB. Zgoda, mieliśmy, jak mówiło się o wydatku zdrowia do PKB, taki mechanizm finansowania „obrona narodowa" 1,95%, potem 2,05%, a potem mówimy do 3% bieżącego PKB, ale jak mówimy 7% PKB, to mówmy realnie jak to wygląda, PKB sprzed 2 lat. I nie powinno być… I wtedy możemy mówić rzetelnie, i wtedy zgadzamy się, że jest 4,8%, 4,9%, jak powiedział pan minister – to moje 0,1% to się różnica wielką nie czyni – w stosunku do tych przeszło 6%, które państwo mówicie i do PKB. Mówmy, że jest to PKB sprzed 2 lat i ono będzie obowiązywać. Rozumiem mechanizm dotyczący między innymi sposobu planowania, bo łatwiej jest zaplanować, jeżeli znamy określone PKB, ale PKB również obowiązywało w MON na wydatkach na wojsko prognozowanego PKB, i tak ustalano ten wskaźnik. I wtedy zdecydowanie więcej, pan minister sam wie, i możemy to policzyć, możemy zrobić takie działanie i policzyć ile by to było więcej i ile trzeba by było dofinansować. Jednak różnica 4,9%, zgadzam się, do przeszło 6% to jest znacząca danego PKB z ubiegłego roku. Dziękuję bardzo. Będę wdzięczna za odpowiedzi na piśmie, które pan minister zadeklarował.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję.

Szanowni państwo, czy są jeszcze jakieś dodatkowe pytania? Pani przewodnicząca poprosiła o odpowiedzi na piśmie.

Tym samym, proszę państwa, stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu we właściwości Komisji Zdrowia. Serdecznie państwu dziękuję.

Chcę przypomnieć koleżankom i kolegom, którzy nas oglądają w tym momencie pracując z nami zdalnie, że Komisja z godziny 16. została odwołana i została przekierowana na jutrzejszy dzień na godzinę 18. Zapraszam pozostałą część Komisji na godzinę 17.30 do sali 412, więc te osoby, które mogą do nas dotrzeć, serdecznie o to prosimy.

Dziękuję gorąco państwu. Zamykam posiedzenie Komisji.